

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte
Judecători

Vladimir Timofti
Anatolie Țurcan
Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 februarie 2019, în cauza penală privind-o pe

Jufleac Nadejda xxxx, născută la xx xx xxxx, originară și domiciliată xxxx xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 19.04.2018 – 28.09.2018;

Instanța de apel: 24.10.2018 – 20.02.2019;

Instanța de recurs: 14.05.2019– 07.08.2019.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 28 septembrie 2018, Jufleac Nadejda a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza de art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în întreprinderile municipale și de stat pe un termen de 5 ani.

În temeiul art.90 Cod penal, a fost suspendată executarea pedepsei cu închisoare, fiind stabilit în privința inculpatei un termen de probă de 3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Jufleac Nadejda activând în calitate de contabil în cadrul IM „Regia Apă-Canal Bălți”, fiind numită în funcția nominalizată prin ordinul directorului întreprinderii respective cu nr.103 din 23.05.1977, prin urmare în conformitate cu prevederile art.123 alin.(2) Cod penal, fiind persoană publică, căreia prin numire i-au fost atribuite și acordate anumite drepturi și obligații în vederea exercitării acțiunilor administrative de dispoziție și organizatoric-economice în cadrul entității

respective, fiind responsabilă în cadrul IM „Regia Apă-Canal Bălți”, de ținerea evidenței contabile a materialelor și bunurilor achiziționate, realizate, decontate și casate de IM „Regia Apă-Canal Bălți”, inclusiv fiind responsabilă de gestionarea contului 211 „Materiale” în programul de contabilitate „Cont Real”, și de gestionarea codului cu nr.,17” utilizat la contabilizarea, decontarea și casarea materialelor prin intermediul programului de contabilitate „Cont Real”, neglijând prevederile art.17 alin.(1), (5), (9), (10) din Legea contabilității cu nr.113-XVI din 27.04.2007 care stipulează că - *”Deținerea de către entitate a activelor cu orice titlu, înregistrarea surselor de proveniență a acestora și a faptelor economice fără documentarea și reflectarea acestora în contabilitate se interzic; Contabilitatea stocurilor se ține în expresie cantitativă și valorică sau numai în expresie valorică, în conformitate cu standardele de contabilitate; Contabilitatea cheltuielilor se ține pe feluri de cheltuieli, potrivit naturii sau destinației acestora; Contabilitatea veniturilor se ține pe feluri de venituri, potrivit naturii sau sursei de proveniență a acestora”*, prevederile art.19 alin.(1), (2), (3), (4), (5), (6), (11), (13) din Legea contabilității cu nr. 113-XVI din 27.04.2007 care stipulează că, *”Faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare și centralizatoare; Documentele primare se întocmesc în timpul efectuării operațiunii, iar dacă aceasta este imposibil - nemijlocit după efectuarea operațiunii sau după producerea evenimentului; Entitatea utilizează formulare tipizate de documente primare, aprobate de Ministerul Finanțelor. În lipsa formularelor tipizate sau dacă acestea nu satisfac necesitățile entității, entitatea elaborează și utilizează formulare de documente, aprobate de conducerea ei, cu respectarea cerințelor al alin.(6) din art.19 a Legii enunțate; Documentele primare întocmite pe suport de hârtie sau în formă electronică au aceeași putere juridică; În cazul întocmirii documentului primar în formă electronică, entitatea, la solicitarea utilizatorului, este obligată să imprime copia documentului pe suport de hârtie din cont propriu; Documentele primare întocmite vor conține următoarele elemente obligatorii: a) denumirea și numărul documentului; b) data întocmirii documentului; c) denumirea, adresa, IDNO (codul fiscal) al entității în numele căreia este întocmit documentul; d) denumirea, adresa, IDNO (codul fiscal) al destinatarului documentului, iar pentru persoanele fizice codul personal; e) conținutul faptelor economice; f) etaloanele cantitative și valorice în care sânt exprimate faptele economice; g) funcția, numele, prenumele și semnătura, inclusiv digitală, a persoanelor responsabile de efectuarea și înregistrarea faptelor economice; Persoanele care întocmesc și/sau semnează documentele primare răspund în conformitate cu art.44 ale Legii indicate supra; Corectări în documentele primare care justifică operațiunile de casă, bancare, de livrare și achiziție a bunurilor economice și a serviciilor nu se admit”*, prevederile art.43 alin.(1) din Legea contabilității cu nr.113-XVI din 27.04.2007 care stipulează faptul - *”Entitatea este obligată să păstreze pe suport de hârtie sau în formă electronică documentele contabile care includ: documente aferente organizării, registrele contabile, situațiile financiare și alte documente aferente organizării și ținerii contabilității (denumite în cele ce urmează documente contabile)”* și prevederile art.44

din Legea contabilității cu nr.113-XVI din 27.04.2007 care stipulează - *”Persoanele vinovate de încălcarea prezentei legi, care se eschivează de la ținerea contabilității, aplică incorect standardele de contabilitate, precum și cele care falsifică premeditat documentele primare, registrele contabile, situațiile financiare și rapoartele anuale, sânt trase la răspundere disciplinară, materială, administrativă sau penală, după caz, conform legislației”*, în perioada anilor 2011-2015 a reflectat în programul de contabilitate „Cont Real” a ÎM „Regia Apă Canal Bălți” livrarea de către agenții economici a bunurilor și materialelor după cum urmează:

- de către SRL „Anastasia Grup” a bunurilor și materialelor în sumă de 699 669 lei, în lipsa documentelor de evidență a livrărilor, precum și în baza facturilor fictive, pe care în perioada anilor 2013-2014 le-a contabilizat la contul nr.211 „Materiale” după personale gestionare a ÎM „Regia Apă - Canal Bălți”, ulterior decontându-le în lipsa actelor de casare;

- de către SRL „Cebzor-Trans” a bunurilor și materialelor în sumă de 1 722 021 lei, în lipsa documentelor de evidență a livrărilor, precum și în baza facturilor fictive, pe care în perioada anilor 2011-2013 le-a contabilizat la contul nr.211 „Materiale” după personale gestionare a ÎM „Regia Apă - Canal Bălți”, ulterior decontându-le în lipsa actelor de casare, precum a trecut neîntemeiat în anul 2012 direct la consumuri la contul contabil 812 „activități auxiliare”, bunuri în sumă de 334 600 lei, fără a le contabiliza la contul cu nr. 211 „Materiale”;

- de către SRL „Darexia-Construct” a bunurilor și materialelor în sumă de 75 200 lei, în baza facturilor fictive, pe care le-a contabilizat în perioada anilor 2012-2013 la contul nr. 211 „Materiale” după persoanele gestionare a ÎM „Regia Apă - Canal Bălți”, ulterior decontându-le în lipsa actelor de casare;

- de către SRL „Vidocons-Nord” a bunurilor și materialelor în sumă de 23 321 lei, în baza facturilor fictive, pe care le-a contabilizat în perioada anului 2014 la contul nr.211 „Materiale” după personale gestionare a ÎM „Regia Apă - Canal Bălți”, ulterior decontându-le în lipsa actelor de casare;

- de către SRL „Daniolix” a bunurilor și materialelor în sumă de 510 148,68 lei, în baza facturilor fictive, pe care în perioada anilor 2012-2015 le-a contabilizat la contul nr.211 „Materiale” după persoanele gestionare a ÎM „Regia Apă - Canal Bălți”, ulterior decontându-le în lipsa actelor de casare.

Astfel, în perioada anilor 2011-2015 Jufleac Nadejda a înregistrat materiale și bunuri în lipsa documentelor de evidență a livrărilor, precum și în baza facturilor fictive, pe care ulterior le-a decontat în lipsa actelor de casare, în sumă totală de 3 364 989,68 lei, bunuri și materiale care în realitate nu au fost livrate de către SRL „Anastasia Grup”, SRL „Cebzor-Trans”, SRL „Darexia-Construct”, SRL „Vidocons-Nord” și SRL „Daniolix” în adresa ÎM „Regia Apă-Canal Bălți”, nefiind primite și repartizate în gestiunea și folosința persoanelor responsabile pe sectoare din cadrul ÎM „Regia Apă-Canal Bălți”, acțiuni care au permis redarea în contabilitatea ÎM „Regia Apă-Canal Bălți” al unui caracter legal al achitării neîntemeiate a mijloacelor bănești în sumă totală de 3 364 989,68 lei față de agenții economici menționați, care ulterior au fost delapidați de contabilul-șef al ÎM

„Regia Apă-Canal Bălți” Bunescu Mariana în complicitate cu unii reprezentanți ai agenților economici indicați, prin care fapt ÎM „Regia Apă-Canal Bălți” i-a fost cauzată o daună în proporții deosebit de mari în sumă totală de 3 364 989,68 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, solicitând admiterea apelului și casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei penale, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care lui Jufleac Nadejda să-i fie numită o pedeapsă cu excluderea prevederilor art.90 Cod penal.

În motivarea apelului a invocat, că pedeapsa aplicată este prea blândă în sensul aplicării față de inculpată a prevederilor art.90 Cod penal, considerând că această soluție este una greșită și care nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatei.

Astfel, acuzatorul consideră că pedeapsa stabilită inculpatei este vădit neproportională celor comise și urmările produse, aplicată cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 februarie 2019, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit starea de fapt și de drept, corect a calificat acțiunile inculpatei conform învinuirii formulate, la stabilirea pedepsei a ținut cont de prevederile art.art.61, 75 Cod penal și întemeiat a aplicat prevederile art.90 Cod penal, considerând că, corectarea și reeducarea inculpatei, este posibilă fără izolarea acesteia de societate.

Instanța a conchis că, este neîntemeiat argumentul apelantului, privind blândețea pedepsei. Verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatei, instanța de apel a constatat că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61 și 75 Cod penal, la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, instanța de apel apreciind în cele din urmă că pedeapsa aplicată de către prima instanță este legală, întemeiată și echitabilă, iar careva temeuri de a casa sentința primei instanțe, sub aspectul individualizării pedepsei penale, nu au fost stabilite.

6. Procurorul a declarat recurs ordinar, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală și solicitând casarea parțială a deciziei, cu pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie exclus art.90 Cod penal în privința inculpatei Jufleac Nadejda.

În opinia acuzatorului de stat, pedeapsa stabilită inculpatei cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal este prea blândă în raport cu circumstanțele cauzei, considerând că, instanțele de fond greșit și-au motivat soluțiile de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatei și nu au pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținând o poziție eronată de aplicare a dispoziției art.90 Cod penal, care obligă instanța de judecată să indice expres în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, soluție care nu este motivată de către instanță și se limitează doar la enumerarea circumstanțelor care le consideră atenuante.

În contextul celor expuse, recurentul consideră că, concluziile instanței de fond și celei de apel la capitolul individualizării pedepsei stabilite inculpatei, sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii și pedepsei penale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal reține că procurorul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpata Jufleac Nadejda, dar indică ca temeiuri de drept pentru casarea deciziei recurate art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, invocând doar dezacordul cu soluția instanței de apel în partea pedepsei stabilite inculpatei, din care motiv hotărârea judecătorească contestată va fi supusă verificării doar sub acest aspect.

Verificând materialele cauzei, în raport cu alegațiile procurorului, instanța de recurs ajunge la concluzia că cele invocate de recurent, nu și-au găsit confirmarea, iar soluțiile adoptate pe marginea acestei spețe atât de către instanța de fond, cât și de cea de apel, sunt legale, întemeiate și urmează a fi menținute integral.

Colegiul penal găsește vădit nefondată invocarea recurentului referitor la aplicabilitatea prevederilor art.90 Cod penal față de inculpată, Colegiul penal susține integral statuările instanțelor de fond în acest sens, considerând că corect s-a dispus, la caz, suspendarea executării pedepsei stabilite lui Jufleac Nadejda în baza art.90 Cod penal, pe un termen de probațiune, pe capătul de acuzare adus acesteia în temeiul art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal, pentru care i s-a stabilit pedeapsa de 2 ani închisoare.

Examinând apelul declarat de către procuror, instanța de apel a respins ca nefondate criticele apelantului, și având în vedere că motive similare sunt invocate și în recursul ordinar, Colegiul penal consideră că soluția instanțelor de fond privitor la individualizarea pedepsei în privința inculpatei, este legală, întemeiată și urmează a fi menținută în vigoare.

Instanța de apel, a dat răspuns la toate cele invocate de partea acuzării în vederea motivării soluției de respingere a apelului declarat de procuror. În acest sens, se apreciază că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală și aceasta cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la caz, la respingerea apelului procurorului, ca nefondat.

Tot aici se menționează că, raționamentul care poate condiționa aplicarea

prevederilor art.90 Cod penal într-o cauză penală, întotdeauna are la origine persoana inculpatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă, conduita bună, stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului. Pe de altă parte, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

De asemenea, Colegiul penal specifică faptul că aplicarea prevederilor art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a se corecta.

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

Respectiv, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, ceea ce la caz s-a realizat.

În speță, Colegiul penal reține că s-a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatei evidențiind-u-se în acest sens că, aceasta a recunoscut vina, se căiește sincer de cele comise și le regretă, lipsa căror va circumstanțe agravante, au permis instanțelor de fond de a conchide că corectarea inculpatei este posibilă prin aplicarea față de aceasta a unei pedepse cu suspendarea executării pe un termen de probațiune de 3 ani. Rezultatul principal al aplicării acestei pedepse constă în aceea că, deși pedeapsa definitivă nu a fost pusă în executare, ea devine dependentă de comportamentul exemplar de care trebuie să dea dovadă inculpata, pe perioada termenului de probațiune, în caz contrar va fi anulată suspendarea ei și se va dispune executarea reală în penitenciar.

Din atare considerente, sunt neîntemeiate alegațiile procurorului și în partea privind excluderea art.90 Cod penal și constată că concluzia instanțelor privitor la faptul că corijarea inculpatei este posibilă și prin aplicarea față de Sufleca Nadejda a pedepsei sub formă de închisoarea, cu suspendarea executării acesteia, este una legală, corectă, motivată și întemeiată.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că argumentele punctate în cererea de recurs nu sunt incidente cauzei deferite judecării, iar instanțele ierarhic inferioare și-au motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75 și 90 Cod penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilindu-i inculpatei o pedeapsă proporțională faptei comise.

La caz, nu se constată vreun temei pentru modificarea pedepsei în privința inculpatei

Jufleac Nadejda, iar sancțiunea închisorii, cu suspendarea executării acesteia, așa cum a fost stabilită de către prima instanță și menținută de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art.61 alin.(2) Cod penal de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatei, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acesteia, cât și a altor persoane.

Rezumând cele expuse, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză nu se constată admiterea erorilor de drept semnalate de procuror și prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, iar la judecarea acestei cauze în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale prescrise de art.414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, argumentele din recursul procurorului fiind vădit neîntemeiate.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 februarie 2019, în cauza penală privind-o pe *Jufleac Nadejda xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 29 august 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac